

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
1

betreft
Veilige gegevenswisseling

ons kenmerk
ECSD/U201402277

datum
16 december 2014

Suwinet - stand van zaken eind
2014 Lbr. 14/091

Samenvatting

Eind vorig jaar is er een kritisch rapport verschenen van de Inspectie SZW over het gebruik van Suwinet – het gegevenswisselingsysteem van Werk en Inkomen - door gemeenten. Wij hebben u daarover geïnformeerd via ledenbrief: <http://www.vng.nl/onderwerpenindex/sociale-zaken/samenwerken-op-de-arbeidsmarkt/brieven/veilig-gebruik-van-Suwinet-reactie-op-inspectierapportage-en-verbetertraject-voor-gemeenten>. In 2014 is veilige gegevenswisseling in de kolom van Werk en Inkomen onverminderd actueel gebleven. In deze ledenbrief treft u aan:

1. Een schets van de huidige politiek-bestuurlijke situatie met betrekking tot het gebruik van Suwinet door gemeenten per eind 2014
2. Een beschrijving van de wijze waarop de ontwikkelingen rond Suwinet samenhangen met de ontwikkelingen bij de drie decentralisaties en met de ontwikkelingen ten aanzien van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG)
3. Een doorkijk naar ontwikkelingen in 2015

In de bijlage staat een overzicht van de activiteiten en producten in 2014.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 1
betreft Veilige gegevenswisseling Suwinet - stand van zaken eind 2014	ons kenmerk ECSD/U201402277 Lbr. 14/091	Datum 16 december 2014

Geacht college en gemeenteraad,

Eind vorig jaar is er een kritisch rapport verschenen van de Inspectie SZW over het gebruik van Suwinet – het gegevenswisselingsysteem van Werk en Inkomen - door gemeenten. Wij hebben u daarover geïnformeerd via ledenbrief: <http://www.vng.nl/onderwerpenindex/sociale-zaken/samenwerken-op-de-arbeidsmarkt/brieven/veilig-gebruik-van-Suwinet-reactie-op-inspectierapportage-en-verbetertraject-voor-gemeenten>. In 2014 is veilige gegevenswisseling in de kolom van Werk en Inkomen onverminderd actueel gebleven. In deze ledenbrief treft u aan:

1. Een schets van de huidige politiek-bestuurlijke situatie met betrekking tot het gebruik van Suwinet door gemeenten per eind 2014
2. Een beschrijving van de wijze waarop de ontwikkelingen rond Suwinet samenhangen met de ontwikkelingen bij de drie decentralisaties en met de ontwikkelingen ten aanzien van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG)
3. Een doorkijk naar ontwikkelingen in 2015

In de bijlage staat een overzicht van activiteiten en producten in 2014.

Ad 1 Huidige politiek-bestuurlijke situatie

Kritische onderzoeken

Eind 2013 is het kritische rapport van de SZW-Inspectie verschenen. Hierop heeft de VNG een verbeterplan voor het *gebruik* door gemeenten gelanceerd. Thans werkt de Inspectie aan een vervolgonderzoek. Ook heeft het ministerie van SZW door middel van een privacy impact-assessment Suwinet *als systeem* laten doorlichten. Hieruit kwamen ook andere verbeterpunten naar voren. Hierop hebben Suwi-partijen UWV, SVB en gemeenten, ondersteund door Suwinet-beheerder BKWI, het recent gestarte programma 'Borging veilige gegevenswisseling Suwinet' tot stand gebracht. Het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) heeft onderzoek gedaan naar de werking van Suwinet bij niet Suwi-gebruikers. Voor gemeenten zijn dat specifieke

medewerkers bij de GBA, het regionaal coördinatie- en meldpunt voortijdig schoolverlaten en de gemeentelijke gerechtsdeurwaarders.

Zichtbaarheid individuele gemeenten

Alle onderzoeken en de reacties daarop komen in de komende maanden naar buiten. Het programmaplan 'Borging veilige gegevenswisseling Suwinet' en de privacy impact-assessment zullen daarnaast ook naar de Tweede Kamer worden gezonden. In de onderzoeken van zowel de Inspectie SZW (verwacht in april 2015, 108 gemeenten in de steekproef) als het CBP (wordt zeer binnenkort verwacht) zullen resultaten van onderzochte gemeenten per gemeente zichtbaar worden gemaakt. Los van het feit of uw gemeente wel of niet onderzocht is, is het advies om de uitkomsten van deze onderzoeken te agenderen voor en te bespreken in de raad. Het college is wettelijk verantwoordelijk voor informatiebeveiliging gemeentebreed maar ook Suwinet-specifiek. De VNG pleit ook hier voor de rol van de gemeenteraad als primair controlerend orgaan. Dan zijn op termijn onderzoeken door SZW, de SZW-Inspectie en het CBP minder of niet meer aan de orde.

Bestuurlijke ronde tafel

Landelijk is door SZW (staatssecretaris Klijnsma) een bestuurlijke ronde tafel in het leven geroepen, die in 2014 een aantal keer bijeen is geweest. Deelnemers zijn SZW, UWV, CBP, SZW-Inspectie en VNG. Aan deze tafel wordt de voortgang van bovengenoemde trajecten besproken. De lijn ten aanzien van het gemeentelijk gebruik van Suwinet is dat er enige verbetering zichtbaar is, maar dat het wensbeeld nog niet bereikt is. Dat geldt voor de mate waarin vooruitgang wordt geboekt, maar ook het verschil daarin tussen gemeenten en het feit dat niet van alle gemeenten deze vooruitgang goed in beeld gebracht kon worden. Bij de VNG-commissies Werk&Inkomen en Dienstverlening&Informatiebeleid is hiervoor aandacht gevraagd.

Dat de Suwi-partners gezamenlijk en in afstemming met het ministerie het systeem doorontwikkelen langs de lijnen van privacy en informatiebeveiliging wordt positief beoordeeld. Echter, ook hier zal de voortgang kritisch worden gevolgd.

Ad 2 - Verknoping met de decentralisaties en met de informatieveiligheid gemeentebreed

Decentralisaties

De informatieveiligheid en privacyborging binnen de kolom van Werk en Inkomen ligt onder een politiek vergrootglas. Dat hangt onder andere samen met het feit dat – vanwege de decentralisaties – er niet alleen gegevenswisseling binnen Werk en Inkomen noodzakelijk is om wettelijke taken uit te voeren, maar ook tussen Werk en Inkomen, en Zorg en Jeugd. De sociale wijkteams vervullen hierin een sleutelrol. Het gaat immers om de wijze waarop en de mate waarin de informatie over multiprobleemcliënten voor de verschillende leden van het team beschikbaar is. Dat niet alle wijkteamleden over alle informatie van alle cliënten hoeven te beschikken, is daarbij evident. Het gaat erom wat zij nodig hebben om hun wettelijke taken te kunnen uitvoeren. Door de inzet op verbetering van informatieveiligheid en privacywaarborg *binnen* de kolom Werk en

Inkomen krijgt de gegevenswisseling *tussen* de decentralisaties ook een kwaliteitsimpuls.

Zie voor meer informatie over gegevenswisseling en de decentralisaties:

<http://www.vng.nl/onderwerpenindex/decentralisaties-sociaal-domein/brieven/ledenraadpleging-informatievoorziening-sociaal-domein-2015> en <https://www.visd.nl/visd/gegevensuitwisseling-en-privacybescherming>

Informatieveiligheid gemeentebreed

De Baseline Informatiebeveiliging (BIG) is het leidend kader voor gemeenten als het gaat om het doorontwikkelen en op niveau houden van de informatiebeveiliging. Alle activiteiten gericht op het verbeteren van Suwinet als systeem of het gebruik van Suwinet door gemeenten worden vanuit dat perspectief gerealiseerd. In toenemende mate wordt de samenwerking met de Informatiebeveiligingsdienst van KING gezocht.

Als voorbeelden hiervan kunnen worden genoemd:

- In de zelftest voor het veilig gebruiken van Suwinet staat schematisch weergegeven dat de onderzochte Suwi-normen ook één op één zijn terug te vinden in de BIG.
- De realisatie van een factsheet waarin de door de SZW-Inspectie onderzochte normen gekoppeld worden aan de IBD-ondersteuningsproducten voor de implementatie van BIG.
- Gezamenlijke voorlichtingsbijeenkomsten van VNG en KING/IBD over informatiebeveiliging in het algemeen en hoe dit specifiek voor Werk en Inkomen kan worden opgepakt.

Zie voor meer informatie over de BIG en hulpmiddelen om de BIG te implementeren:

<http://www.vng.nl/files/vng/brieven/2014/20141119-ledenbrief-voortgang-informatiebeleid.pdf>

Ad 3 – Een doorkijk naar 2015

VNG-verbeterplan voor het gebruik van Suwinet door gemeenten

Begin 2015 zal via een ledenpeiling opnieuw aan gemeenten worden gevraagd om de resultaten van de zelftest van dat moment met de VNG te delen voor het maken van een nieuw landelijk beeld. Een groot aantal gemeenten waarvan in de eerste ledenpeiling geen beeld kon worden gekregen, zijn bezocht. Binnenkort komt hiervan de integrale analyse beschikbaar. We blijven daarnaast aandacht vragen voor de rol van de raad op dit dossier en de raad ook faciliteren om deze rol goed in te vullen. Hoe het verbeterplan in 2015 precies zal worden vervolgd, hangt af van de uitkomsten van de 1-meting van de ledenpeiling, de 1-meting van de SZW-Inspectie en de uitkomsten van het rapport over gemeenten die tot nu toe niet goed in beeld waren. In de loop van 2015 zullen we u hierover nader berichten.

Programma 'Borging veilige gegevenswisseling Suwinet'

In 2015 zullen de in de bijlage genoemde maatregelen na het vaststellen van een plan van aanpak, worden geïmplementeerd. Voor gemeenten betekent dit dat de wijze waarop Suwinet werkt en gebruikt kan worden in positieve zin zal veranderen. Daartoe zullen er nieuwe handreikingen, factsheets en praktijkvoorbeelden beschikbaar komen.

Oproep

Wij roepen u op om onverminderd te blijven inzetten op het verbeteren van de informatiebeveiliging en het waarborgen van de privacy bij het gebruik van Suwinet. Dat dient de implementatie van de decentralisaties én van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten.

Over actuele ontwikkelingen, voorlichtingsbijeenkomsten en het beschikbaar komen van nieuwe ondersteuningstools zullen wij ook de komende periode blijven communiceren via webberichten op www.vng.nl in het beleidsveld Sociale Zaken/Samenwerken op de arbeidsmarkt. Hiervan blijft u eenvoudig op de hoogte via een abonnement op het VNG-weekoverzicht (aankruisen via de homepage en in uw profiel Sociale Zaken aankruisen).

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter Directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Bijlage: Activiteiten en producten in 2014

VNG verbeterplan voor het gebruik van Suwinet door gemeenten

In 2014 is het verbeterplan uitgerold met daarin opgenomen de volgende elementen:

- De zelftest en nulmeting ledenpeiling. Met de zelftest kunnen gemeenten de vragen uit het onderzoek van de SZW-Inspectie zelf ter hand nemen. Begin 2014 is gevraagd om de resultaten te delen met de VNG om een landelijk beeld te kunnen verkrijgen.
- Stappenplan. Voor gemeenten met veel verbeterpotentieel is een stappenplan ontwikkeld zodat een gericht verbetertraject kan worden ingericht.
- Verbeterde gebruikersrapportage inclusief handreiking. Om betere controle op de loggingsrapportage te kunnen doen, zijn deze opnieuw vormgegeven, gestructureerd en zijn de toelichtende teksten verhelderd. Dit alles is in een groot aantal voorlichtingsbijeenkomsten gepresenteerd.
- Communicatie naar gemeenteraden. Via diverse bijeenkomsten en brieven zijn gemeenteraden geïnformeerd over landelijke ontwikkelingen en gestimuleerd om hun controlerende rol op dit dossier actief ter hand te nemen.
- Aandacht voor samenwerkingsverbanden. Binnen samenwerkingsverbanden kan het oppakken van informatiebeveiliging en het borgen van de privacy extra complex zijn. Denk hierbij aan het onderscheid tussen generiek en specifiek informatiebeveiligingsbeleid, de knip tussen beleid en uitvoering en verschillen tussen plannen van de diverse gemeenten waarvoor men taken uitvoert. Binnenkort verschijnt hierover een handreiking, bedoeld voor gemeentesecretarissen en directeuren van samenwerkingsverbanden.
- De VNG wil medewerkers in de kolom van Werk en Inkomen graag nauwer aansluiten op de ondersteuningsproducten van de IBD en ook de functionarissen die zich richten op de informatiebeveiliging van gemeenten in den brede goed informeren over Suwi-specifieke ontwikkelingen. Daarom verscheen een handreiking waarin de producten van de BIG worden gekoppeld aan de zeven normen van het onderzoek van de SZW-Inspectie. Ook verzorgen de VNG en de IBD gezamenlijke voorlichtingsbijeenkomsten.
- Bureaukalender BKWI. BKWI heeft voor 2014 en 2015 een bureaukalender gemaakt met handige tips en trucs voor veilig gebruik van Suwinet. De VNG promoot het gebruik van deze kalender.

Zie in de laatste alinea van de ledenbrief hoe u optimaal blijft aangesloten op nieuwe ontwikkelingen en hulpmiddelen.

Activiteiten in het kader van het programma ‘Borging veilige gegevenswisseling Suwinet’

Dit programma bestaat uit 10 maatregelen voor de Suwi-partijen en 4 voor het ministerie van SZW.

De Suwi-partijen maken zich in een gezamenlijke programmaorganisatie sterk voor:

1. Het ontwikkelen van een meer fijnmazige autorisatiestructuur voor gemeenten.
2. Verbeteren van de logging en de gebruikersrapportages
3. Ontwikkeling en vaststelling van aansluit- en gebruikersvoorwaarden Suwinet-inlezen
4. Ketenbrede awareness-campagne
5. Beleid inzake misbruik van gegevens door medewerkers
6. Herijking Suwi-normenkader (harmoniseren met de BIG)
7. Telewerken en doorleveren van gegevens
8. Beperking van zoek sleutels in Suwinet-Inkijk
9. Onderzoek naar de haalbaarheid van beperking van toegang tot Suwinet tot personen die relevant zijn voor de werkzaamheden van de medewerker
10. Analyse van gegevens in bepaalde risicoklassen.

SZW neemt de volgende maatregelen ter hand:

1. De Suwi-regelgeving herijken (dereguleren)
2. Levering van informatie in plaats van gegevens wettelijk mogelijk maken
3. Transparantie naar de burger uitwerken
4. Afsluitbeleid bij wanprestaties vormgeven.

Voor 10 maatregelen van de Suwi-partijen wordt nu en in het eerste halfjaar van 2015 gewerkt aan implementatieplannen. SZW komt op korte termijn met een plan van aanpak voor zijn 4 maatregelen.